

ВІКТОР АНДРУЩЕНКО: НАВЧАННЯ НЕ ПОВИННО ПЕРЕТВОРИТИСЯ НА «ЛЕГКУ ПРОГУЛЯНКУ БУЛЬВАРОМ»

Про особливості підготовки сучасних учителів, нові державні стандарти, роботу фахівців МОНмолодьспорту і доопрацювання проекту Закону «Про вищу освіту» ми поспілкувалися з академіком Національної академії педагогічних наук, член-кореспондентом Національної академії наук України, ректором Національного педагогічного університету імені Михайла Драгоманова Віктором Андрущенко.

— Вікторе Петровичу, нині триває робота над упровадженням програми дошкільної освіти «Впевнений старт». Першокласники вже навчатимуться за новим держстандартом. Як на це реагує вищий педагогічний заклад?

— Ми коригуємо навчальні плани, адже намагаємося працювати так, щоб виконати відповідальні завдання, делеговані нам державними програмами. Нині Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України проводить пошуку і плідну роботу щодо змісту навчальних дисциплін, введення новітніх педагогічних технологій і методик організації навчально-виховного процесу. На всі нові рішення, що сьогодні приймає міністерство, насамперед повинен реагувати педагогічний університет. Адже в закладах іншого профілю є усталені змістові речі, непохитні за будь-яких змін наукової чи суспільно-політичної парадигми. Педагогічна освіта — особлива: якщо змінюється дух епохи, то повинна змінюватися й програма підготовки педагога, нового вчителя.

дагога. З таким вектором ми підходимо до підготовки нового вчителя відповідно до тих новітніх документів, які ухвалює МОНмолодьспорту.

— Державний стандарт передбачає, що іноземну мову діти зможуть вивчати з 1-го класу, а з 2-го — основи інформатики. Чи будуть готовими до цього педагоги-випускники?

— Ми щорічно випускаємо близько сотні вчителів, які мають подвійну кваліфікацію — вчитель початкових класів і вчитель інформатики, вчитель початкових класів і вчитель англійської мови. Тож наша підготовка навіть випереджає деякі стандарти освіти. Тому рівень знань і вмінь випускників наших інститутів цілком відповідає викликам епохи.

Варто зазначити, що більшість учителів ми готуємо за подвійними спеціальностями. Завдяки такому підходу наш випускник відповідає потребам ринку праці, сучасним шкільним реаліям, коли є необхідність вести не один, а кілька предметів. Також ми озброюємо кожного студента вмінням працювати з електронни-

— Так, наші вчені працюють над новими навчальними програмами майже з усіх предметних галузей. Скажімо, Тетяна Ладиченко, кандидат історичних наук, професор, завідувач кафедри методики навчання історії, суспільно-політичних дисциплін та гендерної рівності — член робочої групи з розроблення навчальних програм з історії та правознавства для 5 — 9 класів загальноосвітніх навчальних закладів. Тому, коли ми почули в ЗМІ неправдиву інформацію про нібито скасуван-

ректором педагогічних університетів, частіше спілкуватися з пресою, роз'яснювати суть інновацій. Тоді їх зміст і актуальність стануть зрозумілішими для батьків. До речі, саме батьківську громадськість варто долучати до навчання впродовж життя, зокрема — досягати знання з педагогіки. Нині фахівці нашого університету працюють над великим амбіційним проектом — так званим педагогічним «всеобучем» нації. Ми хочемо донести до кожного з батьків знання про те, як правильно виховувати дити-

І ПЕДАГОГ, І НАУКОВЕЦЬ

— Яким же має бути новий учитель?

— Ми намагаємося всю роботу педагога наповнити науковим змістом. Готувати його так, щоб він міг одночасно з навчальною і виховною проводити також самостійну наукову роботу. Вчитель мусить бути науковцем-предметником з дисциплін, які викладає. Саме наука нині нам дає багато матеріалу для оновлення змісту навчання. До того ж педагог повинен працювати над удосконаленням методик, адже донести знання до сучасних дітей — це не таке саме завдання, що було 15 — 20 років тому. Якщо він не відчуває щоденних змін у дітях, то йому не варто працювати в школі.

Дуже важливою є й інформатизація навчання. Нині діти швидко оволодівають сучасними інформаційними засобами. Наше завдання — не просто «підтягнути» вчителя до рівня дитини, а забезпечити його випереджальну підготовку. Також треба навчити викладача дискутувати з учнями. Нинішні діти можуть із чимось не погоджуватися. Раніше школа тоталітарного типу пригнічувала таких учнів, а тепер дитина вже не погодиться усьому вірити. З нею потрібно полегшувати, роз'яснювати їй, переконувати, а не змушувати механічно приймати думку пе-

ми носіями інформації. Коли я останнього разу інспектував наші гуртожитки, то зауважив, що переважна більшість студентів має власні портативні комп'ютери. Це означає, що вони понесуть свої знання і навички роботи з інформаційно-комунікаційними технологіями в школи.

РЕКТОРИ ПОВИННІ СПІЛКУВАТИСЯ З ПРЕСОЮ

— Чи має НПУ імені Михайла Драгоманова довгостроковий план розвитку?

— Так, звичайно. Ми ставимося до такого планування дуже серйозно. Спочатку кожен інститут визначає свою стратегію, потім ми зводимо це до спільного знаменника, розглядаємо на засіданні Вченої ради. Наглядова рада його затверджує, після чого план стратегії розвитку університету друкується. Планування — щорічне. Звісно, життя вносить свої корективи, але кожен підрозділ може знайти в документі власний вектор розвитку. В цих планах реалізуються два пріоритети: здобуття університетом статусу дослідницького і загальний європейський вектор розвитку закладу. Однак ми вчасно і досвід систем освіти інших країн, наприклад — Японії, Фінляндії, Китаю.

— Триває робота над підготовкою до нових державних програм. Науковці університету беруть участь у цьому процесі?

ня шкільного курсу «Історія України» в проектах нових навчальних планів, то одразу дізналися істину, як кажуть, з перших уст.

Нині в суспільстві часом лунає критика міністерства, але там проводиться дуже ґрунтовна робота — із змістом, технологіями, організацією. Тому я висловлюю слова вдячності всім його працівникам.

— Як Ви вважаєте, чому виникає така критика?

— На мою думку, багато людей має коло прагматичних інтересів. Комусь хочеться отримати результат дуже швидко. І коли навчання не перетворюється на «легку прогулянку бульваром», а потрібно справді серйозно працювати, то згадують і про роботу МОНмолодьспорту. Мовляв, це воно винне, що все так складно. Тому особистісні претензії виплескуються на працівників міністерства, неначе це — їхні особисті недопрацювання. Окрім того, не всі можуть досягнути суті і перспективності інновацій, які впроваджує міністерство. Більшість людей зміни на краще сприймають як необхідність, а інші тримаються за простоту, що була колись. Тому почасти мимовільно люди опираються інноваціям, висловлюють незадоволення. Але нині світ — зовсім інший! Він змінився, тож повинна еволюціонувати й освіта. Я порадив би своїм колегам, особливо —

ну, за допомогою яких інновацій можна це зробити.

І ЗНОВ ПРО ЗАКОН

— Які Ваші враження від роботи робочої групи з доопрацювання урядового проекту Закону «Про вищу освіту»?

— Ми, ректори, підтримуємо законопроект, який внесло МОНмолодьспорту. Адже ми працювали в робочих групах із створення цього документа. Я навіть радив на останньому засіданні робочої групи, сформованої прем'єр-міністром, що нам уже потрібно визначитися з підтримкою проектів, а не «гратися» у відкликання та подання нового законопроекту. Хоча серед пропозицій, які внесла робоча група під керівництвом Михайла Згуровського, є й цікаві. Але важливі є й серед елементів інших законопроектів. Однак закон — цілісне утворення, а проект МОНмолодьспорту пройшов багато слухань, до нього внесено чимало пропозицій науковців і педагогів. Тому, на мою думку, варто було б зробити законопроект, над яким працювали фахівці МОНмолодьспорту та освітянської громадськості, базовим, а вже на нього «нашарувати» потрібні інновації з усіх чотирьох і затвердити єдиний, якісний. Якщо ми підемо іншим шляхом — можемо затягнути ухвалення законопроекту на рік чи навіть більше.